

Kaskisten kaupunki

Tarkastuksen yhteenveto 2017

Bjarne Norrgrann, JHTT

Kaskinen 16.5.2018

Sivujen määrä 9

Tilintarkastuksen yhteenvetoraportti 2017 pågång

Sisällysluettelo

Tehtävä ja lähestymistapa	3
Tuloslaskelma	3
Toiminta	3
Rahoitustuotot ja -kulut	3
Poistot ja arvonalennukset	4
Vuoden 2017 tulos	4
Kaupungin tase	4
Pysyvät vastaavat	4
Toimeksiantojen varat	5
Vaihtuvat vastaavat	5
Oma pääoma	5
Toimeksiantojen pääomat	5
Vieras pääoma	5
Maksuvalmius	5
Toimintakertomuksen tiedot	6
Konsernitilinpäätös	6
Kaupungin talous graafisesti kuvattuna	6
Yhteenveto	7
Ote kuntalaista 110 §	7
Lahjoitusmaat	8

Tehtävä ja lähestymistapa

Olemme tarkastaneet Kaskisten kaupungin hallinnon, kirjanpidon, tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1. – 31.12.2017 siinä laajuudessa kuin hyvä tilintarkastustapa edellyttää.

Suurin osa tarkastuksesta on suoritettu tilikauden päättymisen jälkeen. Seuraavassa esitämme keskeisimmät havainnot tilinpäätöstarkastuksesta ja muusta tarkastuksesta.

Tuloslaskelma

Kaupungin tuloslaskelma vuodelta 2017 esitetään alempana lyhyessä muodossa sekä vertailuvuodet vuodesta 2005 alkaen.

Taulukon tiedot esitetään 1000 euroissa.

TULOSLASKELMA	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Muutos 2016 - 2017
Toimintatuotot	2 987	3 757	3 643	3 797	2 570	3 047	3 005	2 933	3 062	2 730	2 464	2 572	2 617	45
Toimintakulut	8 199	8 654	8 860	8 865	8 765	9 132	9 116	9 940	9 951	9 757	10 160	10 970	10 819	-151
Toimintakate	-5 212	-4 897	-5 217	-5 068	-6 195	-6 085	-6 111	-7 007	-6 889	-7 027	-7 696	-8 398	-8 202	196
Verotulot	5 429	5 994	6 944	7 770	7 913	7 648	5 048	5 272	6 571	6 130	6 193	6 342	6 638	296
Valtionosuudet	-83	299	397	380	158	150	-43	1 741	1 455	1 524	1 494	1 823	2 217	394
Takaisinperitty alv. mvs (-)														
Rahoitusuotot ja -kulut	134	1 396	2 124	3 082	1 876	1 713	-1 106	6	1 137	627	-9	-233	653	886
Rahoitusuotot ja -kulut	-114	-171	-236	-195	-66	-22	-41	-57	-18	-23	-33	19	-36	
Vuosikate	20	1 225	1 888	2 887	1 810	1 691	-1 147	-51	1 119	604	-42	-214	617	886
Poistot ja arvonalennukset	996	851	859	865	822	998	979	949	919	883	903	875	855	
Satunnaiset erät			376	383	277	-165	33	269	41	37		6		-6
Tilikauden tulos	-976	374	1 405	2 405	1 265	528	-2 093	-731	241	-242	-945	-1 083	-238	845

Toiminta

Toiminnan tuotot ovat lisääntyneet 45 t€ (108 t€) edellisestä vuodesta

Toiminnan kulut ovat vähentyneet 151 t€ (lisääntyneet 810 t€) edellisestä vuodesta.

Varsinaiset henkilöstömenot ovat vähentyneet 67 t€ (130 t€) eli noin 2 %.

Toimintakate on -8 202 t€ (-8 398 t€), mikä on 196 t€ parempi kuin edellisenä vuonna. Parannuksen kohdat ovat henkilöstömenot, palvelujen ostot, aineitten ja tarvikkeiden ostot, mutta muut toimintakulut olivat 43 t€ enemmän kuin edellisenä vuonna.

Verorahoitus on lisääntynyt edelliseen vuoteen nähden 690 t€. Verotulojen osuus lisäyksestä oli 296 t€ ja valtion osuuksien osuus oli 394 t€.

Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuottojen ja -kulujen kokonaistulos on vuoden 2017 osalta -36 t€ mikä on 55 t€ heikompi tilanne kuin edellisenä vuonna. Edellisvuoden hyvä tilanne johtui pääosin siitä, että kaupunki nosti osinkoa 50 t€ Oy Kaskisten Asuntokehitys – Kaskö Bostadsutveckling Ab:stä.

Poistot ja arvonalennukset

Tuloslaskelman suunnitelman mukaiset poistot ovat vähentyneet 19 t€. Tämä johtuu siitä, että poistopohja on vähentynyt.

Vuoden 2017 tulos

Vuoden 2017 tulos on 238 t€ (1 083 t€) alijäämäinen.

Hallitus on ottanut kantaa vuoden tuloksen käsittelyyn kuntalain mukaisesti ehdottamalla, että alijäämä 238 t€ siirretään taseeseen. Kertynyt ylijäämä vähenee ja on tämän jälkeen 7 474 t€. Tätä tilannetta arvioitaessa on muistettava, että kertynyt ylijäämä on vuosilta 2007 – 2010, joten ylijäämän reaaliarvo on jo ”syöty”.

Kaupungin tase

Kaupungin tilikauden 1.1.2017 – 31.12.2017 tase esitetään seuraavassa taulukossa siten, että myös taseet vuodesta 2005 lähtien ovat mukana. Näin saadaan selkeä kuva kaupungin taloudellisesta kehityksestä. Luvut esitetään tuhansina euroina.

VASTAAVAA	2 005	2 006	2 007	2 008	2 009	2 010	2 011	2 012	2 013	2 014	2 015	2 016	2 017	Muutos 2016 - 2017
PYSYVÄT VASTAAVAT	18 848	17 917	17 637	18 531	17 443	18 031	18 780	18 154	17 823	18 296	17 533	17 264	17 886	622
I Aineettomat hyödykkeet														
II Aineelliset hyödykkeet	16 813	15 897	15 238	16 081	14 961	15 706	15 477	14 896	14 139	14 513	13 714	13 198	13 816	618
III Sijoitukset	2 035	2 020	2 399	2 450	2 482	2 325	3 303	3 258	3 684	3 783	3 819	4 066	4 070	4
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	120	103	73	64	53	43	34	29	29	30	29	29	29	
VAIHTUVAT VASTAAVAT	1 482	913	1 389	2 320	4 654	3 513	927	802	1 200	1 186	707	1 027	803	-224
I Vaihto-omaisuus														
II Saamiset														
Pitkäaikaiset saamiset	468	411	411	411	411	400	350	350	350	350	350	350	350	
Lyhytaikaiset saamiset	753	471	484	1 005	593	534	400	388	263	166	234	329	435	106
III Rahoitusarvopaperit														
IV Rahat ja pankkisaamiset	261	31	494	904	3 650	2 579	177	64	587	670	123	348	18	-330
	20 450	18 933	19 099	20 915	22 150	21 587	19 741	18 985	19 052	19 512	18 269	18 320	18 718	398
VASTATTAVAA	2 005	2 006	2 007	2 008	2 009	2 010	2 011	2 012	2 013	2 014	2 015	2 016	2 017	Muutos 2016 - 2017
OMA PÄÄOMA	9 255	9 348	13 078	15 483	16 748	17 276	15 183	14 452	14 693	14 451	13 506	12 423	12 184	-239
I Peruspääoma	4 711	4 711	4 711	4 711	4 711	4 711	4 711	4 711	4 711	4 711	4 711	4 711	4 710	-1
II Liittymismaksupääoma														
III Arvonkorotusrahasto	371													
IV Muut omat rahastot														
V Edellisten tilikausien ylijäämä (alij)	4 160	4 173	4 637	8 367	10 772	12 037	12 565	10 472	9 741	9 982	9 740	8 795	7 712	-1 083
VI Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	13	464	3 730	2 405	1 265	528	-2 093	-731	241	-242	-945	-1 083	-238	845
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET	2 415	2 325												
1, Poistoero	2 415	2 325												
2, Vapaaehtoiset varaukset														
PAKOLLISET VARAUKSET														
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOM.	155	142	115	105	96	90	84	76	67	69	69	67	68	1
VIERAS PÄÄOMA	8 625	7 118	5 906	5 327	5 306	4 221	4 474	4 457	4 292	4 992	4 694	5 830	6 466	636
I Pitkäaikainen	5 969	5 067	3 995	4 068	4 068	3 068	3 068	3 068	3 068	3 786	3 104	3 423	3 941	518
II Lyhytaikainen	2 656	2 051	1 911	1 259	1 238	1 153	1 406	1 389	1 224	1 206	1 590	2 407	2 525	118
	20 450	18 933	19 099	20 915	22 150	21 587	19 741	18 985	19 052	19 512	18 269	18 320	18 718	398

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien kirjanpitoarvo on 622 t€ korkeampi kuin edellisenä vuonna. Muutos johtuu lähinnä investoinnista teollisuuskiinteistöön. Investointi rahoitettiin lainalla. Hankkeen arvo oli 1,2 milj. €.

Toimeksiantojen varat

Ryhmäotsikon alla löytyy nykyään vain Ester I Castellin lahjoitusrahasto arvoltaan 29 t€.

Vaihtuvat vastaavat

Pitkäaikainen lainasaaminen 350 000 €, on laina Oy Kaskisten Energialle.

Lyhytaikaiset saatavat ovat tilinpäätöshetken myyntisaatavat, siirtosaatavat sekä alv-saatavat.

Kassa ja pankkisaatavat ovat vuoden lopussa 18 t€ (348 t€).

Oma pääoma

Peruspääoma ei ole muuttunut.

Kertynyt ylijäämä on 7 474 t€ sen jälkeen kun 2017 vuoden alijäämä kirjattiin.

Toimeksiantojen pääomat

Toimeksiantojen pääomat sisältävät Ester I Castellin stipendirahaston sekä lahjoitusrahastojen pääomat. Tarkka lukija huomaa, että taseen vastattavan puolen ”toimeksiantojen pääomat” ja taseen vastaavan puolen ”toimeksiantojen varat” eivät ole samansuuruisia. Tämä johtuu siitä, että lahjoitusrahastojen varat eivät sisälly taseen vastaavan puoleen. Ero on kaupungin kassavarana. Kaupunki maksaa tästä korkoa.

Vieras pääoma

Pitkäaikaista vierasta pääomaa on 3 941 t€. Lainaa otettiin vuoden aikana lisää 1 200 t€. Vanhat lainat lyhennettiin suunnitelman mukaisesti 682 t€:lla. Vanhat lainat liittyvät mm. sataman laajennukseen ja Kiint. Oy Kaskisten Syväsataman osakkeiden hankintaan.

Lyhytaikaista vierasta lainapääomaa ei ole kirjattu.

Muu lyhytaikainen vieras pääoma koostuu mm. ostoveloista, tavanomaisista palkkahallintoon liittyvistä eristä, kuntayhtymien kuntalaskutuksen tasauseristä ja lomapalkkavarauksesta.

Maksuvalmius

Maksuvalmius vuoden lopussa esitetään seuraavassa taulukossa käyttöpääoman muutoksena.

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Käyttöpääoma 31.12.	-1 054	-1 035	-449	1 125	3 469	2 403	-445	-558	5	10	-854	-1 351	-1 692
Käyttöpääoman muutos, lisäys (+) vähennys (-)	-1 834	19	586	1 574	2 344	-1 066	-2 848	-113	563	5	-864	-497	-341

Tavallisesti poistot ja lomapalkkavaraukset vaikuttavat maksuvalmiuteen positiivisesti koko arvolla. 31.12.2017 olivat kassavarat 18 t€. On huomattava, että kassavarat ovat käytännössä lainarahaa. Kaupunki ei ole kyennyt tuottamaan riittävästi ylijäämää sitten vuoden 2010. Alijäämät ja ylijäämät sen jälkeen, eli vuosi 2011 mukaan lukien, ovat yhteensä -5 091 t€. Vastaavana aikana on vuosikate yhteensä vain 886 t€. Tämä on merkki siitä, että lainakierre on alkanut jo kauan sitten ja jatkuu yhä.

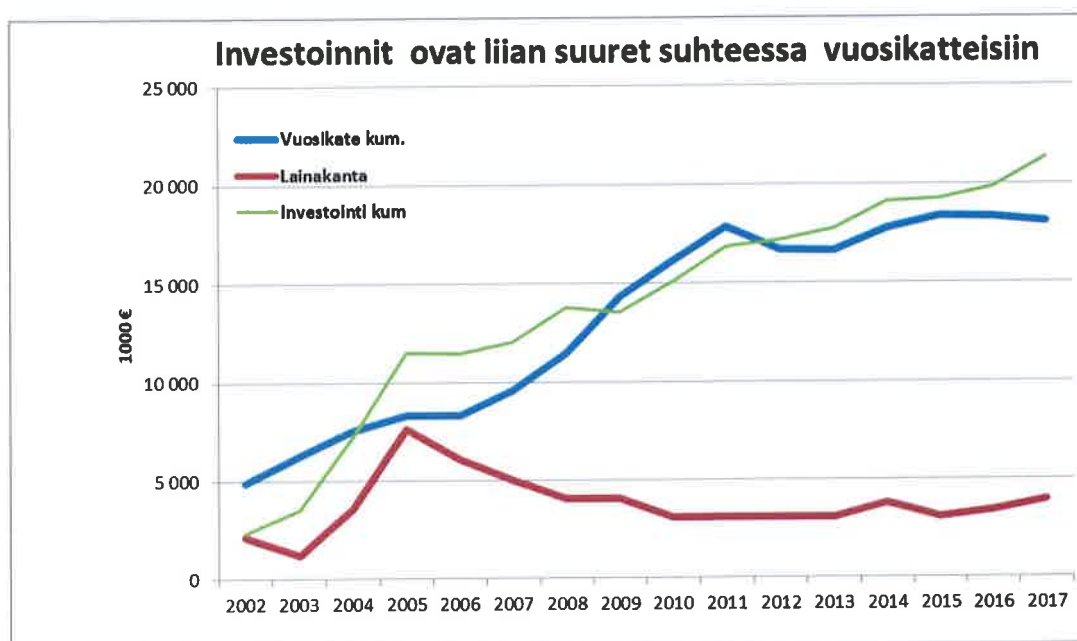
Toimintakertomuksen tiedot

Toimintakertomus on tarkastettu ja toteamme, että se antaa riittävät tiedot toiminnan arvioimiseksi.

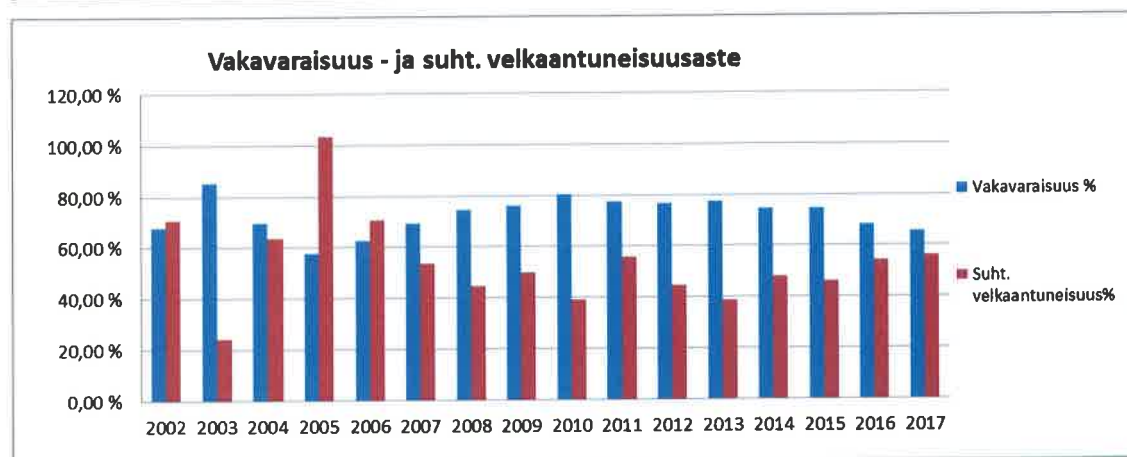
Konsernitilinpäätös

Konsernitilinpäätös on tarkastettu. Konsernituloslaskelman tulos on -103 t€ (-1 148 t€). Tämä on yli miljoona euroa parempi tulos kuin edellisenä vuonna. Kuntayhtymiä ei ole yhdistetty konsernitilinpäätökseen, koska niiden vaikutus tulokseen ja taseeseen on minimaalinen.

Kaupungin talous graafisesti kuvattuna

Vuosikate ei ole riittänyt investointeihin vuodesta 2012 lähtien ja lainakanta nousee sen takia todennäköisesti tulevana vuosina dramaattisesti ellei kuluja saada hallintaan.

Vakavaraisuusaste on laskenut 65,5 %:iin. Velkaantuneisuusaste on noussut viimeisinä vuosina. Suhteellinen velkaantuneisuusaste on nyt 56,4 %, ja lainakanta on noussut 518 t€ ja on vuoden lopussa 3 941 t€. Kulujen leikkaaminen on ainoa ”lääke”, mikäli halutaan saada talous pois tulevasta syöksykierteestä.

Yhteenveto

Tarkastuksen yhteydessä ei ole ilmennyt sellaista mikä muodostaisi esteen tilinpäätöksen hyväksymiselle sekä vastuuvapauden myöntämiselle hallituksen jäsenille ja johtaville viranhaltijoille. Tilinpäätös antaa mielestämme oikean ja riittävän kuvan kaupungin toiminnasta ja taloudellisesta asemasta. Hankinnoissa on pidettävä kiinni hankintalainsäädännöstä ja valtuuston antamista ohjeista. Hankintalaki ei koske alle 60 000 €:n hankintoja. *Hyvään hallintoon kuuluu kuitenkin, että samoja periaatteita noudatetaan kun hankinta alittaa annetut kynnsarvot. Näin ovat esim. Helsingin kaupunki ja Kokkolan kaupunki tehneet. Tämä asia liittyy myös sisäiseen kontrolliin ja kontrollin toteutustapaan.*

Kaupungilla ei ole hyväksyttyä visiota tai strategiaa. Monta vuotta on jo voitu nähdä mihin kaupungin taloudellinen tila kehittymään kun ei ole kyetty saamaan aikaiseksi talousarviota ja taloussuunnitelmaa jotka johtaisivat riittävän vuosikatteen aikaansaamiseksi.

Ote kuntalaista 110 §

Talousarvio ja -suunnitelma

Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös **taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi)**.

Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan.

Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

On täysin hallituksen vastuulla, että kaupungin talous on ajautunut sellaiseen tilaan että ilman radikaaleja toimenpiteitä nykyisestä taloudellisesta ahdingosta ei voida selviytyä. Hallituksen ja valtuuston täytyy päättää strategian linjauksista joista virkamiehet voivat kehittää hyväksyttävän strategian.

Kaupunki käyttää nyt lainarahaa toiminnan pyörittämiseksi. Talous pitää rakentaa niin, että ylijäämää kertyy riittävästi lainojen hoitoon ja lyhennyksiin.

Taloudelliset näkymät ovat edelleen sellaiset, että on jatkuvasti etsittävä ratkaisuja joilla vähennetään kuluja. Kaupungin talouden hoitaminen vaatii selkeitä suunnitelmia parempaan talouteen.

Lahjoitusmaat

Lahjoitusmaat eivät ole kaupungin taseessa mukana. Perusteluna on ollut että on hankala pitää ne taseessa. Niillä ei ole kirjanpitoarvoa. Jos ne eivät ole mukana taseessa, on niistä vähintään pidettävä luetteloa tilinpäätöksen liitetiedoissa ja muutokset neliömetrimäärään kirjattava jokaisen myynnin kohdalla. Tästä on talousvastaaville ilmoitettu ennenkin. Käytäntö ei ole vain muuttunut.

Ote kuntalaista 109 §

Tietojen saatavuus yleisessä tietoverkossa

Kunnan järjestämiä palveluja sekä kunnan toimintaa koskevat keskeiset tiedot on julkaistava yleisessä tietoverkossa. Yleisessä tietoverkossa on oltava saatavilla ainakin seuraavat tiedot:

- 1) kuntastrategia;
- 2) hallintosäätö;
- 3) talousarvio- ja suunnitelma;
- 4) tilinpäätös;
- 5) tarkastuslautakunnan arviointikertomus;
- 6) tilintarkastuskertomus;
- 7) kuntien yhteistoimintaa koskevat sopimukset;
- 8) konserniohje;
- 9) luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden sidonnaisuusilmoitukset;
- 10) luottamushenkilöiden palkkioiden ja korvausten perusteet;
- 11) palveluista perittävät maksut.

Tästä asiasta kirjoitimme jo viime vuonna. Edelleen puuttuu kuntastrategia ja -visio, talousarvio ja taloussuunnitelma vuosille 2018 – 2020. Lisäksi olisi kohtuullinen vaatimus, että talousarvio esitetään perinteisesti tuloslaskelman muodossa ja tilinpäätös tuloslaskelman ja taseen muodossa.

Toiminta tältä osin ja tällä hetkellä ei siis ole täysin kuntalain mukainen. Kuntastrategia puuttuu. Taloussuunnitelma ei ole tasapainossa. Sisäinen kontrollin taso ei ole hyväksyttävissä. Keskeisiä tietoja kunnan toiminnasta ei ole julkaistu yleisessä tietoverkossa.

Kaskinen, 16. toukokuuta 2018

AB VIST OY

Bjarne Norrgrann
JHTT

Jakelu:

Tarkastuslautakunta

Johtavat viranhaltijat

Muille tarkastuslautakunnan päätöksen mukaan